

Andrzej Wiśniewski

"Spór o parlament w konstytuancjach Francji i Włoch po drugiej wojnie światowej", J. Zakrzewska, Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 5/12(48), 62-63

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nych kompetencjach. Po genezie ONZ i prawnej charakterystyce Karty Narodów Zjednoczonych autor przedstawia cele i zasady ONZ, omawia zagrożenie członkostwa Organizacji, kompetencje i funkcje Zgromadzenia Ogólnego i Rady Bezpieczeństwa. Dalsze wywody dotyczą: działalności ONZ w dziedzinie bezpieczeństwa międzynarodowego i w dziedzinie rozbrojenia, Rady Gospodarczo-Społecznej, agencji specjalnych ONZ (m. i. Sił Zbrojnych ONZ w Kongo), Rady Powierniczej i obszarów niesamodzielnych w systemie ONZ, Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, Sekretarza Generalnego i Sekretariatu ONZ, wreszcie finansów Organizacji.

W drugiej części książki omówione są powszechne organizacje międzynarodowe o kompetencjach specjalnych (Międzynarodowa Organizacja Pracy — ILO, Organizacja do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa — FAO, Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury — UNESCO, Światowa Organizacja Zdrowia — WHO, Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju — IBRD, Międzynarodowy Fundusz Walutowy — IMF, Międzynarodowe Towarzystwo Finansowe — IFC, Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju — IDA, Międzynarodowa Organizacja Lotnictwa Cywilnego — ICAO, Powszechny Związek Pocztowy — UPU, Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny — ITU, Światowa Organizacja Meteorologiczna — WMO, Międzypaństwowa Morska Organizacja Doradcza — IMCO, Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej — IAEA Układ Ogólny w Sprawie Cel i Handlu — GATT); regionalne organizacje ogólne: Organizacja Państw Amerykańskich — OAS i Liga Państw Arabskich; organizacje wojskowe mocarstw zachodnich: Organizacja Paktu Północnego Atlantyku — NATO, Unia Zachodnia-Europejska — WEU, Organizacja Paktu Azji Południowo-Wschodniej — SEATO, Organizacja Paktu Centralnego — CENTO, Organizacja Paktu Bałkańskiego; organizacje zachodnio-europejskie: Organizacja Europejska Współpracy Gospodarczej — OEEC, Rada Europejska — CE, Europejska Wspólnota Węgla i Stali — CECA, Europejska Wspólnota Energii Atomowej — EURATOM, Europejska Wspólnota Ekonomiczna — CEE, Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu — EFTA, Europejska Organizacja Badań Jądrowych — CERN, Rada Nordycka.

Ostatni rozdział drugiej części zawiera charakterystykę organizacji międzynarodowych państw socjalistycznych, Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, Organizacji Układu Warszawskiego i Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych.

Omawiając poszczególne organizacje autor nie tylko przedstawia ich genezę, zadania i funkcje oraz strukturę organizacyjną, ale daje także ogólną ocenę działalności organizacji, a jeśli chodzi np. o powszechne organizacje międzynarodowe o kompetencjach specjalnych, to wskazuje także na stosunek Polski i innych państw socjalistycznych do omawianej organizacji.

*

J. Zakrzewska: *Spór o parlament w konstytuancjach Francji i Włoch po drugiej wojnie światowej*. PWN, Warszawa 1961, s. 260.

Upadek dawnych form rządzenia w wyniku drugiej wojny światowej i poprzedzającego ją okresu faszyzmu w wielu państwach europejskich stworzył bezpośrednio po wojnie konieczność znalezienia nowych rozwiązań ustrojowych. W rozwiązaniach tych właśnie parlament widziano jako władzę zwierzchnią re-

prezentującą naród, mającą stanowisko nadrzędne w stosunku do egzekutywy. Ograniczanie w poprzednim okresie uprawnień parlamentu, a nawet całkowite unicestwienie jego znaczenia, stworzyło z tej instytucji symbol idei demokratycznej. Zagańczenie parlamentu stało się więc jednym z najbardziej aktualnych i pasjonujących zagadnień politycznych.

Autorka omawianej pracy przedstawia, jak we Francji i we Włoszech w okresie powojennym kształtowały się i powstawały postanowienia konstytucji związane ze stanowiskiem parlamentu oraz jakie były poglądy partii odgrywających główne role w parlamentach. Wybór Francji i Włoch jako przedmiotu badań uzasadniony jest tym, że w obu tych państwach zwyciężyły siły demokracji burżuazyjnej. Był tam silny opór narodów przeciw faszyzmowi, istnieje prężna, aktywna i najbardziej uświadomiona klasa robotnicza, powstał w okresie wojny szeroki front narodowy, w którym ogromną rolę odgrywali komuniści, przy czym partie komunistyczne stały się po wojnie jednymi z najsilniejszych i odgrywały dużą rolę w kształtowaniu koncepcji ustrojowych i konstytucyjnych.

Tak więc w okresie uchwalenia konstytucji Francji i Włoch ścierały się tam dwie tendencje. Jedna zmierzała do takich rozwiązań ustrojowych, które zabezpieczyłyby narody przed faszyzmem i wojną, a druga dążyła do zabezpieczenia swego panowania. Spór o parlament — pisze autorka na zakończenie swej pracy — we Francji i Włoszech w latach czterdziestych był czymś więcej niż sporem o rozumienie burżuazyjnej doktryny parlamentaryzmu. Był on także jednym z istotnych odcinków frontu walki klasowej o wyzwolenie społeczne i zbudowanie ustroju sprawiedliwości i na tym przede wszystkim polega jego znaczenie.

Informator Prawniczy 1962. Zrzeszenie Prawników Polskich. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1961, s. 244.

Informator Prawniczy na rok 1962 korzystnie różni się od Informatora na rok 1961. Przede wszystkim odstąpiono w nim od niewygodnego układu kalendarium i wzorem lat ubiegłych każdy tydzień znów jest rozmieszczony na dwu rozkładowych stronach kalendarza. Następnie podano w nim przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i w sprawach karnych oraz o wynagrodzeniu adwokatów wraz z tabelami wpisów stosunkowych w sprawach cywilnych i tabelami procentowymi wynagrodzenia adwokatów.

Ponadto, poza kalendarium i notatnikiem przedmiotowym i alfabetycznym, Informator zawiera jak zwykle wykazy i adresy ważniejszych urzędów centralnych i ministerstw, instytucji i uczelni prawniczych, sądów, prokuratur, państwowych biur notarialnych, państwowych komisji arbitrażowych, rad i zespołów adwokackich, zespołów tłumaczy przysięgłych, komisji do spraw szkód górniczych. Znajdujemy w informatorze także skład naczelnych organów Zrzeszenia Prawników Polskich, adresy zarządów okręgowych ZPP. Bogatą treść informacyjną zamykają tabele opłat skarbowych, stawki podatku od nabycia praw majątkowych, taryfa pocztowa i telegraficzna oraz wykaz jednostek miar.

Informator wydano w elastycznej plastikowej okładce i w poręcznym „kieszonkowym” formacie.